

2009/155

Alle vannregionmyndighetene
Adresseliste

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2010/12395 ART-VM-KSO
Arkivkode:
724

Dato:

30.05.2011

Høringsuttalelse til forslag til planprogram for regionale forvaltningsplaner for vannforvaltning 2016 - 2021

I tråd med vannforskriften § 28 sendte vannregionmyndighetene ved årsskiftet 2010/2011 forslag til planprogram for regional forvaltningsplan for vannforvaltning på høring sammen med varsel om oppstart av planarbeid, jmfør plan- og bygningslovens § 8 - 3. Høringsperioden er i følge vannforskriften satt til minst 6 måneder.

Direktoratet for naturforvaltning (DN) har gjennomgått alle planprogrammene, og gir med dette en generell uttalelse og anbefalinger til vannregionmyndighetene.

Gjennomgående er det et godt stykke arbeid som er gjort i vannregionene. Vi vil berømme vannregionmyndighetene og de andre bidragsyterne som har lyktes med å ferdigstille høringsutkastene midt i en periode med omstilling grunnet forvaltningsreformen og omfattende arbeid med etablering av de nye vannområdene som ikke var med i første planleggingsperiode.

Det er en fordel at vannregionmyndighetene i stor grad har valgt å legge seg tett opp til det forslaget til mal som ble presentert i veiledningen. Bruk av samme mal og tilnærming gir større mulighet for vannregionene til å utveksle erfaringer og eksempler seg imellom, noe som vil styrke arbeidet. Det gjør det også enklere for sentrale myndigheter å få et samlet overblikk over pågående arbeid.

Forord

Forordene til utkastene er jevnt over gode, men språket i flere av dokumentene har en form som ser ut til å ha forvaltningen og administrasjonen som hovedmålgruppe. Dokumenter som skal på bred, offentlig høring bør ha et språk som vekker interesse og engasjement hos innbyggere og lokalpolitikere. I positiv sammenheng vil vi særlig trekke fram forordene i forslag til planprogram fra Finnmark og Møre og Romsdal; her introduseres tematikken på en svært god språklig måte, og med fokus på hvorfor dette planarbeidet er så viktig for innbyggerne i regionen.

Formålet med planarbeidet

Med noen unntak innledes dette kapitlet i høringsutkastene med fokus på vanndirektivet og EU. Det er riktig at vi er en del av et felles europeisk løft for vannmiljøet, og at vi skal gjennomføre felles forvaltning av grensevassdrag med naboland. Det er også viktig å være klar over at Norge som stat er

Besøksadresse:
Tungasletta 2
Postadresse:
Postboks 5672 Sluppen
N-7485 Trondheim

Telefon:
73 58 05 00
Telefaks:
73 58 05 01

Videokonf:
73 90 51 40

Internett:
www.dirmat.no
E-post:
Postmottak@dirmat.no

Saksbehandler:
Kjersti Solvoll
Telefon:
73 58 07 57

forpliktet til å gjennomføre vanddirektivet. For alle norske aktører er det den norske vannforskriften og arbeidet den legger opp til som er den formelle rammen. Omfattende omtale av direktivet fjerner fokus fra det som forvaltningsplanen skal omhandle, nemlig verdien av å beskytte, forbedre og sikre bærekraftig bruk av det regionale og lokale vannmiljøet som en av våre viktigste ressurser.

Anbefaling: Fokus på EU og vanddirektivet bør tones ned i fastsettelsen av planprogrammene. EØS-forpliktelser kan omtales, men da helst mot slutten av kapitlet, og da med korrekt omtale; Norge er forpliktet av EØS-avtalen (ikke EU) og at vi kontrolleres av EFTAs overvåkingsorgan ESA, og ikke av EU-kommisjonen. Fokus bør være på det regionale og lokale vannmiljøet, verdien og utfordringene, med vannforskriften som viktigste formelle ramme.

Beskrivelse av planområdet

DN har tidligere bedt om at omtale av vannområdene ikke blir for omfattende. Samtidig er en kort beskrivelse av vannområdene nødvendig for at områder og problemstillinger skal være gjenkjennelige og relevante for leserne. Eksempelvis kan vannområdet bli beskrevet med 5 – 10 linjer om hovedtrekk (geografi og natur), og med et representativt bilde. Vi vil trekke fram to gode eksempler her: Bruk av bilder er svært godt gjennomført i forslag til planprogram for vannregion Rogaland. Billedbruken gjør dokumentet lettere og mer interessant å lese. I forslag til planprogram for Troms er vannområdene presentert med kart og en kort og informativ beskrivelse som blant annet inneholder vannstatus.

Anbefaling: I endelig utgave av planprogrammet bør det finnes en kort beskrivelse av hvert vannområde, supplert med kart eller bilde.

Sammenheng med øvrig regional samfunnsplanlegging

De kongelige resolusjonene om godkjenning av vannforvaltningsplanene fra første planperiode slo fast at koblingen mellom fylkeskommunens rolle som planmyndighet og rollen som regional utviklingsaktør gir grunnlag for økt merverdi i skjæringspunktet mellom vannforvaltning og øvrige utviklingsutgaver. Mange, men ikke alle, av forslagene til planprogram som er ute til høring nå, har på en svært god måte satt vannforvaltningsplanene inn i en større, regional plansammenheng. Vannregionene Nordland, Vest-Viken og Glomma har beskrevet dette på en god måte. Ett av mange viktige punkter, er betydningen av at ulike myndigheter fatter vedtak som får konsekvenser for vannmiljøet. Ulike myndigheter og plantema må sees i sammenheng dersom vi skal få en virkelig helhetlig vannforvaltning.

Anbefaling: De vannregioner som i høringsutkastet ikke har satt arbeidet med vannforvaltningsplanene inn i en større, regional plansammenheng, bør ta inn dette momentet i endelig planprogram.

Organisering av arbeidet

Høringsutkastene for planprogrammene er svært ulike på dette punktet.

Vi vil særlig trekke fram vannregion Trøndelag som har reist noen gode spørsmål knytta til valg av organisering. Videre har også forslag til planprogram for Glomma en god beskrivelse av valgt organisering.

Arbeidsprogram og framdriftsplan, sett i lys av fristutsettelse

Også her er forslagene til planprogram noe varierende. DN vil særlig trekke fram bidraget fra Rogaland; her er de ulike trinnene kort og greit beskrevet, mens detaljene er å finne som vedlegg.

Miljøverndepartementet og Olje- og energidepartementet har nylig vedtatt en endring i vannforskriften som innebærer at fristen for både karakteriseringen og utsendelse av høringen av utkastet til "vesentlige vannforvaltningsspørsmål" nå er satt til 1. juli 2012. Dette får konsekvenser for det konkrete arbeidet som skal gjøres, og framdriftsplanene må justeres tilsvarende i endelig planprogram. Merk at fristutsettelsen ikke vil medføre en forlengelse av den endelige fristen for høring og vedtak av forvaltningsplanene og tiltaksprogrammene. Disse skal sendes på høring innen 1. juli 2014, og vedtas i fylkestingene tidlig i 2015 slik at regjeringens godkjennelse kan finne sted innen utgangen av 2015.

Anbefaling: Framdriftsplanene bør endres i tråd med nye frister, slik at de endelige planprogrammene blir i samsvar med gjeldende utgave av vannforskriften.

Opplegg for medvirkning og informasjon

Alle forslag til planprogram har en egen del om medvirkning. For å motivere bransje- og interesseorganisasjoner til å bidra med innspill foreslås det at det lages et eget informasjonsopplegg som er rettet mot allmennheten og organisasjonene i den aktuelle regionen. Det er viktig at dette blir konkret. Det bør bl.a. omfatte; identifisering av hvilke grupper som blir berørt av planarbeidet og hvordan ulike grupper kan bli involvert. Man bør også beskrive hva man vil foreta seg spesielt i forhold til grupper som antas å bli særlig berørt. Her vil vi trekke fram vannregion Rogaland som har utarbeidet et eget delkapittel "Tema og parter som blir berørt av vannforvaltningsarbeidet". De enkelte temaer er illustrert med bilder, noe som gjør det lettere å identifisere seg med problemstillingene som reises knyttet til planarbeidet.

Vannregion Glomma har opplyst at de planlegger å utarbeide en egen informasjonsstrategi, som skal legges til grunn for vannregionmyndighetens og fylkenes arbeid med forvaltningsplanen.

Vesentlige endringer som gjøres på bakgrunn av høringen skal synliggjøres i det endelige planprogrammet.

Temaet er nærmere beskrevet i veilederen om medvirkning og samråd.

Anbefaling: Opplegget for medvirkning bør være konkret, og identifisere grupper som blir særlig berørt og hvordan det vil bli lagt til rette for informasjon og medvirkning i forhold til disse. Vannportalens regionale sider bør brukes aktivt som informasjonskanal for oversikt over kommende medvirkningsaktiviteter lokalt og regionalt.

Om tema i planarbeidet generelt, og konsekvensutredninger (KU) spesielt

Oversikten over hvilke tema som skal utredes i planperioden er gjennomgående godt formulert. I forslag til planprogram for Nordland er kapitlet utvidet med aktiviteter i tillegg til temaer. Dermed er også gjennomføring og rullering av forvaltningsplan og tiltaksprogram fra første planperiode kommet med. Dette er etter DNs oppfatning en klargjørende framstilling av hva som skal foregå i løpet av planperioden.

Når det gjelder vurdering av om planene krever konsekvensutredning i henhold til forskrift om konsekvensutredninger (KU) etter plan- og bygningsloven, gir forslagene til planprogram behov for noen presiseringer. Dette er nærmere beskrevet i veilederen om planprogram.

Stillingtaket til om en plan vil kreve KU skal normalt skje før planprogram fastsettes, slik at opplegg og utredningskrav i en eventuell konsekvensutredning inngår i planprogrammet og kan legges til grunn

for videre planarbeid. Vannregionmyndigheten skal gjøre denne avklaringen med utgangspunkt i om det er sannsynlig at det som del av planforslaget vil gis retningslinjer for fremtidig utbygging. For tilfeller der eventuell KU-plikt ikke er avklart i planprogramfasen, viser vi til § 15 i forskrift om konsekvensutredninger. Her går det frem at dersom det skjer endringer av planen i tiden mellom varsel om oppstarten av planarbeidet og utleggelsen av planforslaget til offentlig ettersyn, og denne endringen medfører at tiltaket omfattes av forskriften, så skal planen behandles etter bestemmelsene i forskriften.

Vi presiserer at en konsekvensutredning på dette plannivået har til hensikt å gi en overordnet vurdering av virkningene for miljø og samfunn som følge av retningslinjer for arealbruk i planen. Et eventuelt krav til konsekvensutredning på senere plannivåer, og for konkrete tiltak i tiltaksprogrammet, vil normalt være mer detaljert, og kommer i tillegg til KU av den regionale planen.

Viktige presiseringer

Avslutningsvis vil DN komme med noen generelle presiseringer:

- Det skal også planlegges for vannområdene som var med i første planfase, fordi planene som vedtas i 2015 skal dekke alle vannområder – de er dermed i praksis også en revidert plan for de 29 "pilotvannområdene".
- Målet med vannforskriften er ikke å få "tilnærmet naturtilstand" i alle vannforekomster. Hovedprinsippet er å sikre "minst god økologisk og kjemisk tilstand" som i praksis representerer "bærekraftig bruk" og et akseptabelt avvik fra naturtilstanden. I tillegg kommer unntaksmulighetene, samt tilpassede miljømål for sterkt modifiserte vannforekomster.
- Det er ikke definert noen vannforekomster i kategorien brakkvann i Norge. "Brakkvann" må derfor tas ut av de planprogram som har dette med.

Om det videre arbeidet

Etter at forslaget til planprogram har vært på høring, skal vannregionmyndigheten i samarbeid med vannregionutvalget utarbeide et notat som redegjør for mottatte uttalelser og hvordan disse er vurdert og ivaretatt. Endelig (revidert) planprogram fastsettes av regionale planmyndigheter, som er alle fylkesting i regionen. Dette er nærmere beskrevet i veilederen for planprogram.

Med hilsen
Direktoratet for naturforvaltning

Yngve Svarte e.f.
Direktør Artsforvaltningsavdelingen

Øyvind Walsø

Adresseliste hovedmottakere:

Vannregionmyndigheten for Glomma (Østfold fylkeskommune)
Vannregionmyndigheten for Vest-Viken (Buskerud fylkeskommune)
Vannregionmyndigheten for Agder (Vest-Agder fylkeskommune)
Vannregionmyndigheten for Rogaland (Rogaland fylkeskommune)
Vannregionmyndigheten for Hordaland (Hordaland fylkeskommune)
Vannregionmyndigheten for Sogn og Fjordane (Sogn og Fjordane fylkeskommune)
Vannregionmyndigheten for Møre og Romsdal (Møre og Romsdal fylkeskommune)
Vannregionmyndigheten for Trøndelag (Sør-Trøndelag fylkeskommune)
Vannregionmyndigheten for Nordland (Nordland fylkeskommune)
Vannregionmyndigheten for Troms (Troms fylkeskommune)
Vannregionmyndigheten for Finnmark (Finnmark fylkeskommune)

Adresseliste kopimottakere:

Oslo kommune
Akershus fylkeskommune
Hedmark fylkeskommune
Oppland fylkeskommune
Telemark fylkeskommune
Vestfold fylkeskommune
Aust-Agder fylkeskommune
Nord-Trøndelag fylkeskommune
Fylkesmannen i Østfold
Fylkesmannen i Oslo og Akershus
Fylkesmannen i Hedmark
Fylkesmannen i Oppland
Fylkesmannen i Buskerud
Fylkesmannen i Telemark
Fylkesmannen i Vestfold
Fylkesmannen i Aust-Agder
Fylkesmannen i Vest-Agder
Fylkesmannen i Rogaland
Fylkesmannen i Hordaland
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane
Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag
Fylkesmannen i Nord-Trøndelag
Fylkesmannen i Nordland
Fylkesmannen i Troms
Fylkesmannen i Finnmark
Miljøverndepartementet
Norges vassdrags- og energidirektorat
Klima- og forurensningsdepartementet
Kystverket
Fiskeridirektoratet
Havforskningsinstituttet
Mattilsynet
Folkehelseinstituttet
Statens landbruksforvaltning
Vegdirektoratet
Norges geologiske undersøkelser
Direktoratet for mineralforvaltning